

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institudam ad cat. olicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:

1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:

BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.

Egyes számok kaphatók: a dohánytörszékben.

A Pázmány-egylet Fehérvárott.

A katolikus írók és hírlapírók egyesülete vasárnap Szent István városába érkezik. Itt felolvasások, előadások által propagandát kívánnak csinálni azoknak az eszméknek, a melyeknek ápolására hívatják, a melyeknek munkálására életüket, tevékenységüket, legjobb tudásukat áldozzák.

A katolikus író és hírlapíró élete munkálkodása oltár, égő áldozat, a melyen tűzhalálra kell szánni sok-sok földi vagyont, értéket, azért, hogy az áldozati füst azt ég felé emelkedhessék, hogy az a tűz világítson másoknak s melegítse a hidegszívűeket. Katolikus írónak lenni ma még áldozat Magyarországon, a mikor az elődök nemtörődömsége, vétkes hanyasága leégett hidakat hagyott mag mögöttünk, a melyeken túl a modern szellemi áramlat erős fegyvebe burkolózva cinikus megvetéssel nézi azt a sok önzetlenséggel tengernyi önfeláldozással járó munkát, a mely 1000 esztendő állandó eszméink a katolicizmusnak védelmében töltünk.

Az ellenség mosolyogva nézi a munkánkat, a mi titáni harcunkat annak a régi várnak a védelmében. Mennyivel szegényebben, mennyivel szerényebben vagyunk mi kénytelenek beérni, ha munkánk jutalmát az övékéhez mérjük. Menny-

nyivel kevesebb a mi dicsőségünk a világ előtt, mennyivel élesebben sújtanak bennünket minden lépésünkért, mennyivel több és gonoszabb a kritika éle mindenért, a mely bennünket ér, mint az ellenfél. Minden talpalatnyi szívünk vérével kell megvédenünk eszméinket.

A vigasztalásunk, az erők azonban ideális formájában ered. A legnemesebb eszmék forrása, a Krisztusi örökkévalóságadó. Nekünk meggyőződésünk van, mi tudjuk, hogy elveikért harcolunk, mert eszünkig, vérünkig átjár a tudás, hogy hazánknak, az országunknak nemes szolgálatot teszünk, mikor elveinkért harcot vívunk. A mi életünk, a mi munkálkodásunk csillaga az az eszme, hogy igazságai, az Isten igazságai, Krisztus igazságai, a melyekért Isten keresztthalált adott, a melyek mindíg voltak és mindig lesznek ellenségei, a bűnök, a tévelygések táborából. Ha Őt megtagadjuk, reánk várhat a kényelem, a megpuhultságunk bársnyos útja.

Az igazság eszméinek katonáit, harcosait fogjuk üdvözölni, a melyek egyesület nálunk időzők. Ha a pár óra, melyet körülünkben tölteni fognak, eszméik propagálásának tere leendő. Meg fogja ismerni Székesfehérvár előkelő publikuma azt a gondolatkört, a melynel szolgálatá-

ban állunk s hogy vallásunk szolgálata magyar hazánk legjobb szolgáivá avat egyszersmind bennünket, hogy eszméink diadala a polgári társadalom biztos alapja és ragyogó koronája lenne.

Örömmel üdvözöljük, testvéri kezzel köszöntjük azért Pázmány Péter katonáit, elveink zászlóvivőit. Magyar szívvel, keresztény lélekkel kívánjuk nekik, hogy minél többen megérthessék nemes, önzetlen, nagy munkájukat.

Az ünnepély műsora a következő:

1. **Rakóczy nyitány.** Kéler Rétától. Előadja az V. honvédkerületi zenekar Frycsaj Richárd vezetése mellett.
2. **Elnöki megnyitó.** Tartja: Kiss János dr., pápai praelatus, budapesti egyetemi tanár, az O. P. E. alelnöke.
3. a) „Ave verum“ Mozarttól.
b) **Elmélkedés.** (Hárfakisérettel) Bachtól. Előadja a honvédszenekar.
4. **Vay Péter** gróf, apostoli protonotarius előadása.
5. **Kötfemények.** Irta és felolvassa **Aucr István** hírlapíró az O. P. E. r. tagja.
6. **Gondolatok a feminizmusról.** Előadja: dr. **Noller Antal** a Szent István Társulat titkára, az O. P. E. r. tagja.
7. **Bona Deus.** Vegyeskar Schubert F-től. dr. **Kucifel Ferenc** vezetése s a honvédszenekar kísérete mellett előadja a Kath. Kör. énekkara.
8. **Elnöki zárszó.** Tartja: dr. **Prohászka Ottokár** megyéspüspök, az O. P. E. elnöke.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCAJA.

A nagy ember.

— Meséld még valamit!
— Nem tudok már semmi újat kis feleség!
— Akármit...
— Nincs, igazán nincs már semmi, kis veréb, hanem tudod mit? most te beszélj valamit!
— Én semmit se tudok.
— Dehogy nem! próbáld csak meg. Még igazán alig tudok rólad valamit, azt sem tudom, élt-e hát csakugyan azelőtt?
— Mielőtt téged megismertelek? Nem, az csakugyan nem volt élet. Nem is emlékszem már az akkori dolgokra...
— No de mégis. Csak eszedbe juthat valami! Akármí. Én már végképp kifogytam...
Nem csoda. Annyi őszi este telt el már a kandalló előtti régi emlékek felelevenítésében, de mindig csak ő beszélt, míg a kis veréb kimondhatatlan áhitattal hallgatta az ő „nagy“ urat. Elismételte vele szán talanszor gyermekkorra minden apró emlékét, kis megpróbáltatásait, gyerekes örömeit s aztán, hogy minő küzdelemben telt el ifjúsága, hogy összeesküdött ellene minden; szerepcse, siker minő sokáig kísérgették s minő erőmegfeszítésbe, minő hősi küzdelemben került, míg végre — mégis — elérhette; az a bizonyos, mondta szerényen, közönséges lélek nem bírta volna ki mindazt, amit őt rögös pályáján érte — de ő megbirkózott az akadályok-

kal, egész férfi volt és ime az emberek dacára, a sors dacára mégis nagy emberré lett! S hogy csakugyan nagy ember, azt hitték rajta kívül mások is. De senki olyan rendületlenül, mint ő maga és most a felesége.

Férje előtt ül egy alacsony kis széken és olyan őszinte hódolattal csodálja az ő nagy és jó urat, hogy az szinte meg van hatva s csupa nagylelkűségéből még egy félig kigondolt epizódot mond el mozgalmas életéből és akkor újra megsürgeti a kis verebet, hogy most már beszéljen ő.
— Akármiről kisességről lehet jól beszélni — mondja neki bátorítólá. — S hogy valaki ennyire nem tud beszélni, az már szinte ostobaság — teszi hozzá gondolatban és meghorzong. És bár gazdag, de csakis feleség, a nagy embernek még majd terhére lehet később.

A kis veréb pedig töprenkedik. Hiszen igaz, élnie csak kellett azelőtt is, apró küzdelmekről, keservekről, örömeiről, kell, hogy neki is legye-nek emlékei... de mine törpülnek ezek, a titáni küzdelmek mellett, miket ő küzdött végig! Belepirul a nagy igyekezetbe, hogy csak egy íci-pici valamire való történetét is, hogy tudna össze-hozni? De hiába. Emlékei, mint valami felzavart méhraj, úgy röpködnek keresztül az agyán. Szörnyűség! nem jut eszébe csak a nagy babája, a macskái, a muzsikáló óra, egy-egy kedves könyv — a virágok — egy kis madár, mely egyszer a vállára repült — semmi nagyobb dolog! S a bánatai is! minő parányságokká zsugorodtak össze!

De most már türelmetlenkedik a nagy ember. — Hát igazán nem tudsz semmiről beszélni lelkeseim? Hiszen a tárgy olyan mellékes...

S a felesége szörnyen szegényli magát.

Végre, végre, mégis eszébe jut valami történetkeféle és sebesen beszélni kezd, nehogy ez is semmivé zsugorodjék össze.

— Egyszer — egészen kis lány voltam még, mikor ez történt — de most hogy eszembe jutott, olyan mintha, tegnap lett volna... A temető mellett ültem egy nagy fatörzsön és arra gondoltam, miért muszáj mindenkinek meghalnia — s vajjon ér, ha nagyon imádkoznám, nem kerülhetném-e mégis ki ezt a borzasztó sorsot? S ha már meg kell halni, de jó lenne egyenesen az égbe szállni... ilyen gondolatokkal vesződtem és valóságosan fáztam beléjük, pedig emlékszem gyönyörű tavaszi nap volt. Karolin, a bonneom, szoktatott az ilyen töprengésekhez, akinek nem volt kedvesebb témája „a minden megtört szívhez végre eljövendő boldogító halálnál.“ Most ott hagyott erős megbiztatással, hogy ne merjek elmozdulni, míg ő a falu végén furt kutat szemléli meg kissé (vagyis a derék falusi tanítót, aki éppen magasruptú előadást tartott a kutfuróknak az özőn víz előtti korról).

En engedelmesen ültem ott. A széles, füves uton apró parasztyerekek játszottak és apró libák legeltek; az átelleni rásos kertajtóból pihe-nés nélkül kiálozott át hozzám Viktus, a játszótársam: Ma-tild-k-a-a! Ez se csábított, nem volt most egyéb gondolatom a halálnál és annál, hogy vajjon hogy lehetne mégis kikerülni? Egyszerre mentő gondolatom támadt. Majd megkérdeztem apát, ha hazajön Egyiptomból, ő bizonyosan tudni fogja a módját. Megkönnyebbültem és most én keztem el kiabálni: Vik-tu-u-s! — De az má-

Mai lapunk 4 oldal.

00000323

Ujra a „gyermeknap“-ról.

Lapunk pünkösdi számában „Gyermeknap“ cím alatt megjelent közleményre egy igen erős hangú választ olvasunk *Keczán Lívius* dr. tollából a Sz. és V. helyi lap jun. 5-iki számának hasábjain. Megvádol bennünket azzal, hogy a gyermeknap nemes intézményét felekezeti elfogultsággal ítéljük meg, s egyuttal azzal menti ki lapunkat, hogy az Esztergom c. lapnak általunk reprodukált közleménye vagy „nem érti a célt, vagy elfogult, vagy rosszakaratu — de igazságos, elfogulatlan nem.“ Ezenkívül fejünkre idézi dr. Prohászka Ottokár püspök ur pünkösdi vezércikkének azon passzusát, melyben az illusztris író az igazságnak és jónak szeretetét hangoztatja.

E közleményt az igazság érdekében s a nagy közönség tájékoztatása céljából nem hagyhatjuk szó nélkül.

Mindenekelőtt kijelentjük, hogy eszünk ágában sincs a szegény, elhagyott gyermekek felkarolása ellen szólni. E cél szent, tisztelgésre és pártfogásra méltó. Előbbi közleményünköböl is kivetheti mindenki, hogy nem e nemes cél megvalósításának akarunk utjába állni, hanem le akarjuk rántani a leplet a szabadkőművességről, mely egyrészt a vallás és trón ellen küzd, másrészt pedig a tájékozatlan s jószívű „profán“ közönség fillércével gyarapítja népszerűségét s nagyhangon hirdett jótékonyásával tulajdonképeni céljától el akarja terelni az avatatlank figyelmét. Miután erről meg vagyunk győződve, ezért újra aláírjuk és hangsúlyozzuk múltkorai cikkünk szavait: „A gyermeknap a szabadkőművesek kezében egyszerűen a serdülő nemzedékek hatalomba kerítésének eszköze, másrészt egyszerűen hangulat csinálás, vagy dob, mellyel a társadalom bizalmát akarja megszerzeni. A szabadkőművességnek, a prostitúció nagymesterének szájában a gyermekek védelme olyan, mint az anyalocsinálók sirása az elkezelt porontyoknak koporsójánál.“

Hogy ezen állítást dr. Keczán Lívius elfogultságnak, sőt rosszakaratnak tudja be, megbocsítjuk neki, mert a nagyközönség jórészevel együtt őt is tájékozatlannak tartjuk a szabadkő-

mivesség titkos céljait illetőleg. Előbb idézett cikkünk megjelenése óta más oldalról is megbizonyosodtunk, hogy a nagy apparatussal megcsinált *gyermeknapot* a páholyok rejtekéből ültették ki a profán világba: a „Religio“ jun. 3-iki száma írja:

A múlt vasárnap lefolyt gyermeknap megértése céljából, beavatott kézből, közlik velünk a magyarországi symbolikus nagypáholy hivatalos lapjának, a *Kélet*-nek, 1906. 2-ik számából a következő részletet:

„A Demokracia páholy évi jelentése... A lefolyt munkaév legkiválóbb, erkölcsi súlyban is elsőrangú eseménye volt az a mozgalom, a melyet a gyermekvédelemmel *profán* hivatásából kifolyólag foglalkozó egyik testvérünk kezdeményezett és *páholyunk országszerte* megindított. Az illető testvér (dr. Karsay Sándor) ugyanis bemutatta annak a mozgalomnak a tervzetét, melyet a gyermekvédelem országos szervezése érdekében megindítani szükségesnek tartott. Ismertette a gyermekvédelem terén tapasztalt hiányokat, melyeket a társadalom passzivitásából és az általános pénzhiányból erednek. Kutatja azokat az eszközöket, a melyekkel ezeken a bajokon segíteni lehetne. Legélszerűbbnek tartja az országos gyermekvédelem alap megteremtését és pedig a *gyermeknap* megvalósítása által...

Az a lelkes fogadtatás, melyre az eszme szabadkőműves körben talált, arra bírta az ügyet behatárolni foglalkozó, a *mozgalommal* tevéző testvéreket, hogy azt most már *szabadkőműves alkotásnak* az országos gyermekvédő egyesület révén a *profán világ* elé vigyék és részére az egész társadalmat megnyrják.“

A páholyban megpendített eszme testé vált: a „profán“ közönség lepre menti, az irgalom s a könyörület nevében országszerte hullott a korona és fillér az elhagyatott gyermekek számára. A nagyobbrészt keresztény zsebekből összegyűlt pénz a szabadkőművesek fogják kezelni; a felszedett árvak nevelését ők veszik majd kezükbe, a nevelőintézetek szellemét ők fogják irányítani. És miféle nevelés, miféle szellem ez? E kérdésekre nem várjuk a feleletet Keczán dr. ertől, mert a mint irasából látjuk, fogaima sincs a szabadkőművesek törekvéseiről. Dr. *Mihályfi* Ákos, a tudós egyetemi tanár, aki a *Kath. Szemle* 1896. évi V. füzetében alapos értekezést közöl a sza-

badkőművesekről, így határozza meg e titokban működő szektát:

„A szabadkőműveség nagy, az egész világot behálózó társulat, melynek tulajdonképeni célja az embereket *teljesen szabadokká tenni minden tekintélytől, minden erkölcsi és vallási törvénytől*, mely azt akarja, hogy az ember egyedül önmagáért és önmagának éljen, emancipálva a személyes Isten tekintélyétől és a túlvilági hit félelmétől.“ Az olasz *Nagy-Oriens* páholy 1887-ben kiadott körlevele így jelöli meg a szabadkőművesek legsürgősebb teendőit:

„Figyelmeztessétek a tisztelendő testvéreket, soha se tévesszék szemük elől a halottak égetésére, a pusztá polgári házasságra s a polgári temetésekre vonatkozó szabadkőműves rendeleteket; **akadályozzátok amennyire lehet a gyermekek keresztelését**; költsetek rossz híret mindannak, ami a vallásra vonatkozik, különösen pedig a kath. sajtóét; **s végre a jótékonyág kapui ne nyíljanak meg mások előtt, hanem csupán a szabadkőműveseg barátai, vagy pedig azok előtt, akiknek egykéri megnyerésére van remény.** (Katholikus Szemle 1906. V. 71. l.)

A magyarországi „László-páholy“ a magyar Symbolikus nagypáholyhoz intézett „feliratában“, mint az hivatalos lapjuknak, a *Kélet*-nek 1900. évi májusi mellékletén olvasható, arra vonatkozólag tett előterjesztést, hogy „mely intézkedések volnának szükségesek a magyar társadalmi s állami élet szabadkőművesi szellemben való átalakítására, mert a páholy veszélyeztetve látja a „*rcu*“ cíű minden téren való felébredése által a királyi művészet nagy átalakító munkáját.“ A kijelölt feladatok nagy tömegében találjuk a következőket: a babona elleni harca; a pozitív vallást jelentő ellen való védekezés; a hitbizományok eltörlése; az egyházi javak állami megváltása; a vallásoktatásnak az iskolákból való kiküszöbölése; a papi nőtlenség eltörlése; a házassági elválás megkönnyítése; az egyházi főrendek jogainak eltörlése stb. Az idézett szabadkőműves lap 1900. évi 4. számában olvasható, hogy Weisz Ignác dr. főmester előterjesztése szerint az a kath. szabadkőműves, aki halálos ágyán a szentségeket fölveszi, tulajdonképen szabadkőművesi esküjét szegi meg. Vége, hossza nem lenne idézeteinknek, ha kellőleg méltatni

nyilván megaprehandált és könyezve kulcsolt valahol, mert nem jött elő a hívásomra.

Csakhamar egy még érdekesebb személyiség tűnt fel a láthatáron. Az én fűtülő zsidóm. Úgy szerettem, mikor kora tavasszal először végig tiliózt a falut. Csak akkor hittem el, hogy most már igazán tavasz lesz. Ha csak megszökhettem a bonnetól, rendszeren én is ott alkudoztam az öreg zsidóval mindenféle apróságért, a paraszt gyerekek között. Az meg különös jóakarattal pislogott rám a fél szemével s orrát dörzsölgetve, nagy fehér szakalát húzogatta, mindig elmondta:

— A kisasszonka akár az én Betti lányom, csak hogy annak a haja nem szűszke.

S ennek a vélt hasonlóságnak a révén, mindig kaptam ráadást is — a Viktus öröme.

A kis veréb egészen belemegedett a csiripelésbe s a nagy ember fennkölt türellemmel kísértte a történet fonálát.

— Csak hogy az én öreg zsidóm ma nagyon furcsa volt. Lassan, nehezen vánszorgott, s a hogy közelebb jött, láttam, hogy az egész teste reszket, mintha a hideg rázná. S a képe hecsületes, magyaros képe, egészen ki volt kelve a formájából.

Odaszaladtam hozzá: „Mi lette magát, Pipis bácsi?“ — „Kisasszonka kérem, nagy baj, nagy baj — nyögte keservesen — a Bettike lányom meghal, még mennék bucsuzni fölé“ — aztán elmondta nagy jajveszékés közben (és ment, mendégelt, ahogy tudott), hogy kocsit az egész faluban nem kapott, hogy ő is beteg, de muszáj még bucsuzni Bettiketől, „mint a kisasszonka, olyan, csak annak a haja nem szűszke.“

Nem tudott tovább menni; leült a fatörzsre „kicsint pihenni“. Gyerekesztemmel is felértem, minő nagy lehet a szegény öreg ember keserve. Borzasztó volt hallgatni, hogy törtelte csukló zokogás közben Jehova nevét. — Oh, csak már tudnám a titkát, hogy lehet a halált kikerülni és megmondhatnám neki vagy csak legalább módot adhatnék rá, hogy elbucszhasson Bettiketől...

S ekkor a lány tavaszi fűvön kocsit gördülését hallottam — arra néztem — egy kis jukkerkocsi volt, a lovak fényes szerszáma csillogott a napban; egy fiatalember hajította, aki megpillantva minket, ostorával ránk mutatott és nevetve fordult hátra kocsisához, aki a fűéig húzta a száját s úgy hagyta helybe az ura megjegyzését...

A történet a nagy emberre érdekessé kezdett válni. Egy rég feledett jelenet élenkült fel előtte. Tavaszi fűtől felvert széles ut s az áprilisi nap tiszta áradozó világosságában egy furcsa pár ember: egy kopott, nagy szakálas, siró-rivó zsidó s egy borzas, piros ruhás, szőke kis lány, aki az öreg zsidó előtt áll és rémült, tágra nyitott szemekkel bámul rá, míg piros kis arcán nagy könnyek folynak végig...

A kis veréb nem sejtítte ezt és izgatottan folytatta:

— Oh az az ostoba nevéd arc! Minő sokáig gyűlöltem! Csak amióta tetved ismerlek, felejtettem el teljesen. De nem is ezért a nevéteért gyűlöltem én úgy ezt az arcot, hanem azért, a mi később történt. A kocsit ugyanis megállított a temetőúr háza előtt: jól megyünk a városba?

Egy szempillantás alatt keresztülrepültem az uton; „Kérem, kérem!“ kiabáltam lélegzet után kapkodva, „a szegény zsidó bácsi... kérem, vegye a kocsijára... a kis leánya... a leánya.“ Nem birtam tovább. — „Nem érkezünk, kisasszonyka!“ vetette oda félszánalommal a kocsis' a fiatalember a lovak közé csapott...

Szegény öreg zsidóm megértve szándékomat, sietve bicegett utánam: s látva a balsikert, keserves panaszaí megint kitortek... Én egy darabig még a kocsit után futottam, folyton kiabálva: „Álljanak meg kérem, a szegény zsidó bácsi... „Azután a kirándulásából megtért Karolin elfogott, összeszedott és hazavitt.

Egészen beteg lettem a nagy izgatottságtól. Az öreg zsidót soha se láttam többé és hogy mi lett belőle a kis leánya halála után, soha se tudtam meg. De a fűtülő zsidó félirkóját nem tudtam tűrni azóta...

Hallgattak.

... A kis verebet egészen megzavarta ez a régi, felelevenített esemény és nem is csodálkozik, hogy az urának semmi megjegyzése sincs a történetre. Azt hiszi, ő is meg van hatva... Hiszen ő anilyen nagy, éppen olyan jó is... mindig is az volt... Elábrándozik, hogy mi lett volna, ha az a fiatalember véletlenül az ő ura... De kár, hogy nem ő volt, hanem csak egy ostoba, hétköznapi, hidegszívű fickó...

A nagy ember meg nem világosítja fel.

Isaák Mártha.

akarnók e titokban vakoló szövetségnek a vallás és vallásos nevelés ellen indított aknamunkáját. Két évvel ezelőt ugyan ezen hasábokon mutattunk rá, hogy mily tervszerű harcot kezdeményezett a bpesti „Könyves Kálmán-páholy” a Mária-kongregációk ellen s minő nagyszabású tervrajzot terjesztett elő Veszprémi Vilmos testvér a „Testvérülés” páholy 1900. évi május 13-iki „munkáján” az ifjúság nevelésének kézbekaparitára vonatkozólag.

Ezek után minden gondolkodó ember beláthatja, hogy a jóhiszemű s gyanútlan közönségnek tettünk szolgálatot, midőn az E. . . m-mal együtt rámutattunk e vallásellenes s éppen ezért hazafiatlan szövekezet legújabb fogására, melylyel az emberi szív legnemesebb indulatára spekulálva akarja saját külön céljaira kihasználni a „profán” közönség zsebeit. Valóban kiskorúak volnánk, ha egy olyan irányzatnak szolgáltatónk anyagi eszközöket, melynek első és fő célja a vallásnak minden térről való leszorítása s a szabadkőműves erkölcsnek, más szóval a szabad erkölstelenségnek minden vonalon diadala juttatása.

Ami pedig dr. Prohászka püspök ur írására való hivatkozást illeti, az a cikkeknek s a püspök ur gondolkodásának teljes félreismerésén alapszik. Ajánljuk Kecskán dr. urnak, hogy olvassa el a püspök urnak a Magyar Sion VI. évf. júliusi számában, „Harc a fészekségek ellen” című remek értekezését, melyben ő egész kath férfiakat óhajt „kath. zsebbel és pénzzel, mely a szabadkőműves oltárára nem szur még egy fagygyuertyat sem; — kath. hazafisággal, mely meg tudja különböztetni a cógért a lórétől, ha még oly süllyangos is, melyet ott mérnek s a hangzatos szavak mögött rejtőző csunya, keresztényellenes érdekek elő nem áll be a hámba . . . elfogognak.”

Mi is csupán ezt óhajtjuk s ezért tartottuk szükségesnek felhívni a kath. közvélemény figyelmét a vakondok módjára dolgozó s a nemzetet fenartó kereszténységet megromtására törő páholylovagok újabb po. hintésére.

UJDONSÁGOK.

— **Konferencia.** Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök 8-án, azaz pénteken este fél 7 órakor házi kápolnájában a papság részére konferenciát fog tartani.

— **A Jótékony Nőegylet gyűjtése.** A székesfehérvári jótékony nőegylet által eszközölt gyűjtés eredménye 2006 korona 50 fillér. A részletes kimutatás legközelebb fog közzétettni.

— **Iparkiállítás.** Hirt adtuk olvasóinknak arról a kiállításról, mely városunkban a magyar ipar termékeinek megismeretése végett készül. Örömmel jelenthetjük az ügy előhaladását. A kiállítás — az eddigiek szerint — az új pénzügyi palota hatalmas, tágas termeiben lesz s szeptember hó 1-én nyílik meg. Szébb, alkalmasabb, célravezetőbb módon alig lehetett volna a szép ügyet előmozdítani. Az egyes kereskedők és iparosok bejelentései serényen folynak. Erra azonban figyelemzetni is akarjuk kereskedőinket és iparosainkat, hogy esetleges késedelmiük miatt a kiállításról el ne maradjanak. Egyszermind tudomásul hozzuk azt is, hogy nemsokára meg fogjuk kezdeni lapunkban azon cikkeket ismertetését, a melyeknél magyar termelésű iparcikkek kaphatók.

— **Halálozás.** *Vaigl György* kisperkátái nyug. uradalmi számtartó 88 éves korában június 6-án reggel Nagyperkátához tartozó Györgymajor nevű pusztáján elhalálozott. Temetése pénteken d. u. 4 órakor lesz.

— **A postapalota építése.** A postapalota építésére benyújtott pályázatok ma délelőtt bontattak fel. Az építés elnyeréséért hárman pályáztak ugymint Perényi Ignác, Weiler Rezső és Péntes Imre építőmesterek. A kikéltási ár 84.000 korona volt. Perényi Ignác ajánlata 4%, Weiler Rezső ajánlata 3% felülfizetést tüntet fel, míg Péntes Imre ajánlatában 1:1% engedményt tesz. Így tehát a postapalota építését Péntes Imre nyerte el. Nagyon helyes, hogy végre építkezés helybeli vállalkozó kezébe jutott, mert utóbbi építkezéseinket ugymint mind vidéki vállalkozók teljesítették.

— **Sorozások a székesfehérvári járásban.** A múlt 1905. évre szóló főszorozás a járást illetően 1906. évi június hó 20, 21, 22, 23 és 25-én fog Székesfehérváron a városi régi sörházban (sörházter 1 sz.) végrehajtani. A községek a következő sorrendben állítanak:

I. 1906. június 20-án: Szabadbattyán, Tács, Csósz, Ába, Soponya, Nagyláng (262 ujonc).

II. 1906. június 21-én: Falubattyány, Csór, Inota, Nádasladány, Sárkeszi, Jenő, Polgárdi és Füle (276 ujonc).

III. 1906. június 22-én: Sarkeresztes, Moha, Iszkaasztorgy, Sárszentmihály, Urhida, Kápolnásnyék és Velence (278 ujonc).

IV. 1906. június 23-án: Seregélyes, Lovasberény és Nadap (274 ujonc).

V. 1906. június 24-én: Pákozdi, Pátka, Zámoly, Gárdonyi és Sukoró (263 ujonc). Összesen 1352.

A sorozás naponként lehetőleg fel 8 órakor veszi kezdetét, tehát pontosan meg kell jelenni. Csakis az engedélyvel távollevők nem kötelesek megjelenni.

— **Felkerés.** A székesfehérvári magyar iparvédő szövetség kéri azon t. tag urakat, akik gyűjtőlevelet vittek el taggyűjtés végett, hogy a belepetteknek törzskönyvvezetése végett a gyűjtőlevelet július 15-ig visszajuttatni szivesek legyenek. Dr. Kerekes Lajos, egyesületi titkár.

— **Halálozás.** Ifj. Szép Károly felsőkereskedelmi iskolai tanuló folyó hó 6-án 19 éves korában elhunyt. Temetése ma délután ment végbe nagy részvét mellett.

— **Megszűnt sztrájkok.** Kégl György csalái földbirtokosnak úgy esalái, valamint kislaludi birtokán megszűnt az aratósztrájk és az összes munkások kivétel nélkül munkába állottak. A sztrájkolók minden tekintetben vették ki némi javítást. Ha a sztrájkolók a kapott engedmény után továbbra sem álltak volna munkába, úgy tegnap ötvenet, ma pedig ötvenhetet szállítottak volna a veszprémi kir. ügyészség fogházába, büntetésük leülése végett. E célból már nagyobb csendőri készenlét is volt összpontosítva Székesfehérvárott. Kégl György csalái földbirtokos kérelmére a főszolgabíró egyenlőre felfüggesztette azon ítéletét, amely a sztrájkoló munkásokat 25—25 napi elzárással sújtotta.

Az urodalom a következő engedményeket biztosította a munkásoknak: Lőjárásért kapnak holdankint 4 koronát, szénakaszalásért és gyűjtésért holdankint 5 koronát. Az őszi szalma és polyva felerésze a munkásokat illeti, amelynek visszahagyásáért részük elcsépelteik. — Ugyanezen engedményeket nyerték a sztrájkolók Mária-majorban is, mire ott szintén munkába állottak.

— **Sikkasztó-cigány.** Ónodi Mátyás eresi lakos id. Gomon József cigánynak egy rezüstöt adott át kifoltozás végett. A cigány az üstöt ki is foltozta, de azt nem a tulajdonosnak adta vissza, hanem Kohn József odaváltozó kereskedőnek 10 koronáért eladta. A csendőrség id. Gomon Józsefet sikkasztásért feljelentette a járásbíróságnál.

— **Halott a lángok között.** Izgalmas eset történt folyó hó 1-én Kálozon. Pál József a község egyik vagyonos polgára meghalt. Miután háza építés alatt áll, a kamrában helyezték ravatalra a halottat. Amikor a halottat magára hagyták, valószínűleg valamelyik apróság, aki a halottas szobában maradt, feldöntötte a ravatal egyik gyertyáját, amitől azután csakhamar az egész helyiség lángokban állott. A halottat sikerült ugyan kimenteni, de a koporsó szemfedele, a diszítések és az egyéb butorok, amelyek a szobában voltak, teljesen a lángok martalékává lettek. A temetést a romok eltakarítása és a koporsó kijavitása végett el kellett halasztani.

— **Névváltoztatás.** Steiner Ignác csókakövi illetőségű, budapesti lakos, valamint kiskorú gyermekei, vezetéknevüket belügyminiszteri engedéllyel Sátorra változtatták.

— **Világjáró francia.** Érdekes embert tartóztatott le tegnap rendőrségünk. Dolinó Józsefnek hívják és az is egyik kis szigetére Sant-Domingóra való. Azt állítja, hogy mestersége szobrász. Kiderült azonban róla, hogy már évek óta járja a világot és azzal tartja fenn magát, hogy honfitársait megpumpolja. A rendőrség a világjáró franciát Budapestre toloncoltatta.

— **Bezárt népiskola.** A helybeli ev. ref. elemi népiskolát vörhenyjárvány miatt a tiszti főorvos előterjesztésére a polgármester tegnap bezáratta.

— **Tolvaj atyafi.** Kiss István sáregresi atyafi a napokban szintén állított be szomszédjához Torkos József azzal ottani lakoshoz, hogy egyik tehenét meg akarja venni. Torkos bevezette a venni szándékozó atyafit a szobába és hogy az alku könnyebben menjen, lement a pincébe, hogy egy üveg bort hozzon fel. Kiss István az alkalmat, hogy egyedül maradjon, arra használta fel, hogy Torkos nyitott szekrényéből kilopott 100 koronát. A mikor az alku megkötöttet, Kiss István a lopott pénzből adott 20 korona foglalt. Torkos István a lopást csak szomszédjának távozása után vette észre. Gyauyja rögtön Kiss Istvánra irányult és ily értelmű feljelentést tett a csendőrségen is. A megjelített nyomozás azután igazolta Kiss bűnösségét. A tolvaj atyafit feljelentették a helybeli kir. ügyészségnél.

— **Gyengelkedésnél** első orvosi tekintélyek szerint legjobbnak bizonyult a „Sirolin-Roche” mely méregtelen, izellen és a szervezetre semmi káros befolyással nem bír. Már rövid használat után elmozdítja az étvágyat és emeli a test erejét, úgy hogy rekonvalescens, sápadt lanyok s gyermekek az étvágy gerjesztése céljából okvetlen használják. A szer minden gyógyszerárban kapható.

— **Törvénykezés.** Forrai Dezső könyvvügnök a Révai Testvérek cég részére gyűjtött megrendeléseket 1889 december 11-én beküldött a cégnek egy megrendelő lapot, amelyre Langhammer Antal járásbírói iratok nevével hamisította rá. A kir. ügyészség ezért Forrait magánokirathamisítással vádolta és a bizonyítási eljárás befejezte után a helybeli kir. törvényszék 1 hónapi fogházra és 20 korona pénzbírságra ítélte, amelyet a vizsgálati fogságilag kitöltöttek vett és Forrait szabadlábra helyezte.

— **Leszámolás bittal.** Hétfőn a gárdonyi fiatalság mulatságán két régi haragos, Szecsődi Sándor gárdonyi és Heles István kislevencei legények kaptak hájba, azaz hogy nem is annyira hájba, hanem botokba és az olmos botokkal vidáman ütögettek egymást, mignem az egyik, Heles István, futásnak eredt. Szecsődi utána futott, de vesztére, mert négy léket kapott a fejébe, mire a csendőrok letartóztatták a lékelőt.

— **Csendélet.** Nagyperkátóri írjak lapunknak: Simon József és Antal Sándor nagyperkátói lakos legények már régebb idő óta haragudtak Nagy Ferenc szintén ottani legényre. A napokban az esti órákban Simon és Antal rálestek az utcán Nagyra, a gyanútlanul haladó legényt a földre teperték, véresre verték és megszurkálták.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testerőt, megszünteti a köhögést, vándorlat, újul izmokat.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza
ellen számitatlan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sváj.)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárban. — Ára üvegtartóknál 4.— korona.

— **Állategészségügy a megyében.** Seregélyeshez tartozó Hypolit-pusztán a sertésvész járványszerűleg fellépett. A hatóságok részéről a szükséges óvintézkedések a baj tovatérése érdekében megállítására megtették.

Jégszekrények nagy választékban kaphatók Márkus Simon özv. és fia cégnél, Jókai-utca 16.

Hozzászólás a közös kaszinó kérdéséhez.

II.

A második sétatét pénteken reggel 7-8 óra közt kell Székesfehérvár utcáin megtenni. Téli a szürkület ködében, nyáron a ragyogó nap aranyos verőfényében hosszú áradat vonul végig az egykor királyt koronázó város utcáin.

Nem vagyok korán kelő ember, nem tudom hol verődik össze, honnan, mikor indul ez a tömeg. Tagjai — férfiak és nők vegyest számlomra méltó alakok. Jó ruhája egynek sincs, de a várostól kegyesen ajándékozott ruháitól a legtöbbször. Fele sántít (főleg ha látják) a másik fele dülöng — a pálinkától. Valamennyi alkoholistá.

Benyitnak minden házba, melynek jöszivű és vagyonos gazdája van. A kanonokok utcája, az üzlethelyiségek képezik, úgy látszik, törekvésük Mekkáját. A kapuk előtt imádkoznak, „dicsérik a Jézust”; egyik háztól a másikig menve káromkodnak; a lassabban járók szédülnek a fűgébeket. Néha a mankó is argumentum gyanánt szerepel az élénk eszmecserenél.

Lassan-lassan oszlik a sereg. Nem a fáradtság tizedeli meg. Oh nem! Az utbaeső pálinkás boltok mindmennyi Scylla és Karybdis, hol a diszes csapat egy egy része hajótörést szenved. Vagy mondjuk rőpártot ér es — kiköt.

No de félre a tréffával. **Városunk szegényügyéről van szó.**

A szegénykérdés olyan megoldását, mint Székesfehérvárott, talán sehol a világon nem találjuk.

Városunk egy nagyon előkelő állású lakója mikor nemrégiben ide költözött, a legnagyobb esodalkozással telt el annak a humanizmusnak, annak az emberszeretetnek láttára, melylyel mi támogatjuk a mi pálinkás boltjainkat.

Másutt — ugymond — étkezési bárcákat osztanak ki naponként a jöszivű emberek a szegények között, melyeknek felmutatása mellett a népkonyhán tisztességes, tápláló ebédhez jutnak a város szegényei. Nálunk? Három-négy ház szamaritanusai adakoznak az ötödik ház pálinkamérésének javára és az alkoholizmus terjesztésére. Nálunk a jöszivek könyörüllete legfeljebb a szeszipart lendíti fel.

S a szegényügy illetően kezelése nemcsak erkölestelen, de a legnagyobb mértékben igazságtalan is egyuttal. A mai eljárás mellett tulajdonképpen a lakosságnak csak egyik (talán nem is a legjobb anyagi körülmények között élő) része van a szegények részére (nem merem mondani, hogy a javára) megadóztatva. Az üzlettulajdonosok, a nagyobb házak földszinti lakói, a külvárosok szegény, de jöszivű emberei — tessék elhinni — évenként nagyon tekintélyes összeggel kénytelenek a koldusok fentartásához hozzájárulni. Ismerek családot, mely hetenként 30-40 sőt 50 fillért is ad ki e célra részint könyörületből, részint, hogy a csavargó nép durvaságaitól, goromba kifakadásaitól megmeneküljön. Az emeletek sokszor, sőt csaknem mindig jobbmódu lakóinál a lépcsőt különböző, fennebb vázolt okokból járnak nem tudó koldusok tizedrésze sem alkalmatlanodik.

Tanácsot adni nem akarok. Ez sértő lenne a város vezetőségére, melyről ezáltal feltételezném, hogy magától nem jön rá a kérdés alkalmas megoldására.

A fentebb említett, idegenből veit példa talán megérdemel némi megfontolást. Ha ennek követése esetleg nehézségekbe ütköznék, egy kis jóakarattal találhatjuk más módját a kérdés megoldásának.

Pár év előtt Stájerban jártam. Kocsutazás közben egy kis község mellett (a neve mellékes) vitt el az utam. Az ut szélén egy nagy tábla vonta magára a figyelmemet. Érdekelt a dolog, leszálltam a kocsiról s a táblán körülbelül a következőket olvastam:

X község, Y járás, stb. . . .

Ezen községben a koldulás szigorúan tilos. Az ide érkező szegények, kik segélyre igényt tartanak, jelentkezzenek a község házában, hol illő támogatásban részesülnek. Munkaképes vándorok szakmájukban esetleg alkalmazást is nyerhetnek.

Ezt értem. Ez „népsegítés” és nem „nép-rontás.” Megvagyok róla győződve, hogy ott az egész országban így van. Legalább koldussal egész utazásom alatt nem találkoztam. De a mieinkhez hasonló züllött alakokkal sem. Az alkoholfelvezettől megmerevedő szemű, bárgyus néző, tántorgó szerencsétlenekkel sem. Egymásnak reprodukálhatlan ocsmányságokat kiabáló férfi és női koldusokkal sem. Az iskolás gyermekeket trágár beszédeikkel, otromba istenkáromlásaikkal botránkoztató sáncsultottokkal sem.

Azt mondják, egy ország vagy város jólének, kulturális előrehaladottságának egyik legbiztosabb ismertető jele: a szegény ügy állása. Ha ez így van akkor mi még valóban Ázsiában vagyunk.

Igaz-e? Érdemes felette gondolkodni.

Ugrin.

Csak SICULIA névvel ellátott üvegek valódiak. A Málnási „SICULIA” forrásvíz a sós savanyúvizek királya.

3358. 30-14.

Sziklarétegen átfurt artézi forrás. A gyomorégést rögtön megszünteti. Páratlan étvagygerjesztő. Azonnal ható különlegesség a gége, tüdő, torok, gyomor, vese, hólyaghurutos bántalmak ellen Korányi, Kéty, Tauerák, Biegler tanár urak szakvéleményei

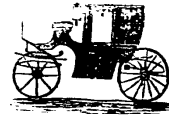
a málnási „SICULIA”-forrást a kontinens legdusabb természetes alkalikus, sós savanyúvizének minősítik.

Magyarországi főraktár:

BRAZAY KALMAN BUDAPEST. József-körút 37.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeria és fűszerkereskedésben.

Hirdetések jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban. Szt-István-tér 1.

KOCSIFÉNYEZŐ és NYERGES

üzletemet a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom.

Raktárt tartok mindennemű rugányos hintókból és különböző üzleti kocsikból. Javításokat a leggyorsabban és jutányos árban készítek.

Hirtling Pál kocsigyártó,

Székesfehérvár, Tolnai-utca 16.

Székesfehérvári Kereskedelmi Bank

Felhívása 3%-os Magyar Jelzálog Hitelbank sorsjegyeknek konvertálására, valamint az új Jelzálog-sorsjegyek jegyzésére!!!

Az erre vonatkozó, már a legközelebbi napokban megjelenő, hivatalos hirdetmény értelmében eszközöljük a régi kötvények kicserélését, valamint elfogadunk jegyzéseket a kibocsájtandó új sorsjegyekre.

Ezen sorsjegyek évente 6 sorshuzással rendkívül kedvező nyeresemény esélyeket fognak nyújtani és páratlanul dus, az összes más sorsjegyeket messze föltülmuló 1,100.000 korona összegű főnyereményekkel vannak jutalmazva.

1.000.000 korona a főnyereménnyel kihuzott egyik sorsjegyre esik, míg 100.000 „ a másik hason sorozatu és szamu sorsjegyre esik.

Az egyéb nyeresemények: 500.000, 400.000, 300.000, 250.000, 200.000, 150.000, 100.000 korona összegűek.

A konvertálással járó összes költségeket viseljük, ugy ezen transz-aktiok feleinkre nézve teljesen díjmentesek.

Közelebbi felvilágosítással és utmutatással szívesen szolgálunk

Székesfehérvári Kereskedelmi Bank.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.

00000326